

ÎNREGISTRAREA ÎN CONTABILITATE A INDEMNIZAȚIILOR PENTRU INCAPACITATE TEMPORARĂ DE MUNCĂ

Ileana Monica JULEAN – Consilier superior
Ministerul Finanțelor Publice

Rezumat În contextul actual, un aspect tot mai frecvent întâlnit în activitatea societăților este cel legat de concediile medicale pentru incapacitate temporară de muncă și concediile medicale pentru carantină. În vederea acoperirii unui număr mare de situații posibile, au fost aduse modificări legislației existente în domeniul concediilor și indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate. Înregistrarea în contabilitate a indemnizațiilor acordate se face în funcție de natura acestora cu reținerea contribuțiilor sociale obligatorii și a impozitului pe venit.	Abstract In the current context, an increasingly encountered aspect in the activity of companies is related to medical leave for temporary work incapacity and for quarantine. In order to cover a large number of situations, amendments have been made to the existing legislation in the field of leave and social health allowances. The accounting of the indemnities granted is made according to their nature withholding the obligatory social contributions and the income tax.
Cuvinte cheie: ✓ indemnizație pentru carantină, indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, impozit	Keywords: ✓ quarantine allowance, temporary work incapacity allowance, tax

Legislația aplicabilă privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate

Condițiile, modul de calcul și perioada de acordare a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă sunt prevăzute prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2005¹ privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, cu modificările și completările ulterioare.

În contextul actual în care numărul concediilor medicale a crescut, iar persoanele asigurate nu îndeplinesc toate condițiile referitoare la stagiul de cotizare, au fost aduse o serie de modificări legislației în vederea optimizării acestora și adaptării la cerințele actuale.

Astfel, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2005 a fost modificată și completată cu prevederi specifice adaptate epidemiei de COVID 19 prin următoarele acte normative:

✓ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30 din 18 martie 2020² - pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2;

✓ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49 din 15 aprilie 2020³ - pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizații-

¹ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/17.11.2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate (M.O. nr. 1.074/29.11.2005), cu modificările și completările ulterioare

² Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/18.03.2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 (M.O. nr. 231/21.03.2020), cu modificările și completările ulterioare

³ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/15.04.2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, precum și pentru reglementarea unor măsuri de protecție socială (M.O. nr. 319/16.04.2020)

le de asigurări sociale de sănătate, precum și pentru reglementarea unor măsuri de protecție socială.

Din punct de vedere contabil, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă se înregistrează potrivit prevederilor cuprinse în Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014⁴, cu modificările și completările ulterioare, pentru cei cărora le sunt incidente reglementările menționate.

Astfel, evidența ajutoarelor de boală pentru incapacitate temporară de muncă, a celor pentru îngrijirea copilului, a ajutoarelor de deces și a altor ajutoare acordate se ține cu ajutorul contului 423 "Personal - ajutoare materiale datorate".

În creditul acestui cont se înregistrează ajutoarele materiale suportate potrivit legii, precum și alte ajutoare acordate, iar în debitul contului se înregistrează:

- ajutoare materiale achitate;
- reținerile reprezentând avansuri acordate, sume datorate unității sau terților, contribuția pentru asigurări sociale, contribuția pentru asigurări de sănătate și pentru ajutorul de șomaj și impozitul datorat;
- ajutoare materiale neridicate.

În ceea ce privește contribuțiile sociale și impozitul aferent acestor indemnizații sunt avute în vedere prevederile Legii nr. 227/2015⁵ privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

De menționat că, pentru indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate nu se reține și nu se datorează contribuția pentru asigurări sociale de sănătate.

Pentru aceste indemnizații se reține și se datorează contribuția de asigurări sociale în cotă de 25% și impozitul în cotă de 10%.

Prevederi referitoare la calculul indemnizației de incapacitate temporară de muncă conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, cu modificările și completările ulterioare:

➤ *Baza de calcul*

Baza de calcul se determină ca medie a veniturilor brute lunare din ultimele 6 luni din cele 12 luni din care se constituie stagiul de cotizare, până la limita a 12 salarii minime brute pe țară lunar, pe baza cărora se calculează contribuția asiguratorie pentru muncă.

În cazul în care stagiul de cotizare este mai mic de 6 luni, baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale o constituie media veniturilor lunare realizate sau, după caz, venitul lunar din prima lună de activitate.

Din duratele de acordare a concediilor medicale, exprimate în zile calendaristice, se plătesc zilele lucrătoare.

La stabilirea numărului de zile ce urmează a fi plătite sunt avute în vedere prevederile legale cu privire la zilele de sărbătoare declarate nelucrătoare, precum și cele referitoare la stabilirea programului de lucru, prevăzute prin contractele colective de muncă.

➤ *Cuantumul indemnizației*

Cuantumul brut lunar al indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă se determină prin aplicarea procentului de 75% asupra bazei de calcul stabilite, iar pentru anumite boli, specificate în actul normativ menționat, procentul este de 100%.

➤ *Cine suportă plata efectivă a indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă în cazul salariaților*

⁴ Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/29.12.2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate (M.O. nr. 963/30.12.2014), cu modificările și completările ulterioare

⁵ Legea nr. 227/08.09.2015 privind Codul fiscal (M.O. nr. 688/10.09.2015), cu modificările și completările ulterioare

- Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se suportă după cum urmează:
 - de către angajator, din prima zi până în a 5-a zi de incapacitate temporară de muncă;
 - din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, începând cu ziua următoare celor suportate de angajator și până la data încetării incapacității temporare de muncă a asiguratului sau a pensionării acestuia.

➤ *Concedii de carantină*

În scopul prevenirii îmbolnăvirilor, persoanele asigurate au dreptul la concediu și indemnizație pentru carantină, *fără îndeplinirea condiției privind stagiul de asigurare*. Concediul și indemnizația pentru carantină se acordă asiguraților cărora li se interzice continuarea activității din cauza unei boli contagioase, pe durata stabilită prin documentul eliberat de direcția de sănătate publică.

- Pentru persoanele aflate în carantină, certificatele de concediu medical se eliberează de către medicii de familie după ultima zi a perioadei de carantină, dar nu mai târziu de 30 de zile calendaristice de la data încetării perioadei stării de urgență instituite.

- Indemnizațiile pentru carantină se suportă integral din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.

- Cuantumul brut lunar al indemnizației pentru carantină reprezintă 75% din baza de calcul stabilită.

Exemplul 1

Un salariat cu contract individual de muncă prezintă un certificat de concediu medical pentru perioada 15-27 iunie 2020.

Venitul brut al salariatului în ultimele 6 luni conform statelor de salarii a fost:

- în lunile decembrie 2019 – martie 2020, venit 6.000 lei brut lunar;
- în lunile aprilie și mai 2020, venit de 6.800 lei brut lunar.

Venitul mediu brut lunar este: $(6.000 \text{ lei} \times 4 \text{ luni} + 6.800 \text{ lei} \times 2 \text{ luni}) / 6 \text{ luni} = 6.267 \text{ lei/lună}$.

În luna iunie 2020 sunt 20 de zile lucrătoare.

Venitul brut/zi calculat este de $6.267 \text{ lei} / 20 \text{ zile} = 313,35 \text{ lei/zi}$ (în luna iunie 2020).

În perioada concediului medical (15-27 iunie) sunt 10 zile lucrătoare, prin urmare, baza de calcul aferentă indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă este de $313,35 \text{ lei/zi} \times 10 \text{ zile} = 3.133,5 \text{ lei}$.

Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă aferentă perioadei menționate este de: $3.133,5 \text{ lei} \times 75\% = 2.350 \text{ lei}$.

Calculul veniturilor aferente lunii iunie

Venitul aferent zilelor lucrate (20 zile lucrătoare – 10 zile lucrătoare din perioada concediului medical = 10 zile lucrătoare) este: $6.800 \text{ lei} / 20 \text{ zile} \times 10 \text{ zile} = 3.400 \text{ lei}$.

Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă este de 2.350 lei din care:

- aferentă primelor 5 zile, suportată de angajator: $313,35 \text{ lei/zi} \times 5 \text{ zile} \times 75\% = 1.175 \text{ lei}$;
- aferentă următoarelor 5 zile, suportată din FNUASS⁶: $313,35 \text{ lei/zi} \times 5 \text{ zile} \times 75\% = 1.175 \text{ lei}$.

Calculul contribuțiilor sociale și impozitului datorate

Corespunzătoare venitului brut aferent perioadei lucrate:

- CAS – cota este 25% din venitul brut: $3.400 \text{ lei} \times 25\% = 850 \text{ lei}$;
- CASS – cota este 10% din venitul brut: $3.400 \text{ lei} \times 10\% = 340 \text{ lei}$;
- Impozit – cota este 10% din baza de calcul: $(3.400 \text{ lei} - 850 \text{ lei} - 340 \text{ lei}) \times 10\% = 221 \text{ lei}$;
- Contribuția asiguratorie de muncă 2,25% din venitul brut aferent perioadei lucrate: $3.400 \text{ lei} \times 2,25\% = 76,5 \text{ lei}$.

Corespunzătoare indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă:

⁶ FNUASS – Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate

CONTABILITATE

- CAS – cota este 25% din indemnizația brută: 2.350 lei x 25% = 587,5 lei;
- Impozit – cota este 10% din baza de calcul: (2.350 lei – 587,5 lei) x 10% = 176,25 lei.

Înregistrarea în contabilitate a drepturilor salariale aferente lunii martie:

✎ Salariul brut aferent zilelor lucrate

641 Cheltuieli cu salariile personalului	=	421 Personal - salarii datorate	3.400 lei
--	---	---------------------------------	-----------

✎ Rețineri din salariu

421 Personal - salarii datorate	=	%	<u>1.411 lei</u>
		4315 Contribuția de asigurări sociale	850 lei
		4316 Contribuția de asigurări sociale de sănătate	340 lei
		444 Impozitul pe venituri de natura salariilor	221 lei

✎ Contribuția asiguratorie de muncă

646 Cheltuieli privind contribuția asiguratorie pentru muncă	=	436 Contribuția asiguratorie pentru muncă	76,5 lei
--	---	---	----------

✎ Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă suportată de angajator

6458 Alte cheltuieli privind asigurările și protecția socială	=	423 Personal - ajutoare materiale datorate	1.175 lei
---	---	--	-----------

✎ Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă suportată din FNUASS

4382 Alte creanțe sociale	=	423 Personal - ajutoare materiale datorate	1.175 lei
---------------------------	---	--	-----------

✎ Rețineri din indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă

423 Personal - ajutoare materiale datorate	=	%	<u>763,75 lei</u>
		4315 Contribuția de asigurări sociale	587,5 lei
		444 Impozitul pe venituri de natura salariilor	176,25 lei

✎ Plata drepturilor aferente

%	=	5121 Conturi la bănci în lei	<u>3.575,25 lei</u>
421 Personal - salarii datorate			1.989 lei
423 Personal - ajutoare materiale datorate			1.586,25 lei

✎ Plata contribuțiilor și a impozitului către buget

%	=	5121 Conturi la bănci în lei	<u>2.251,25 lei</u>
4315 Contribuția de asigurări sociale			1.437,5 lei
4316 Contribuția de asigurări sociale de sănătate			340 lei
436 Contribuția asiguratorie pentru muncă			76,5 lei
444 Impozitul pe venituri de natura salariilor			397,25 lei

✎ Încasarea sumelor de la FNUASS

5121 Conturi la bănci în lei	=	4382 Alte creanțe sociale	1.175 lei
------------------------------	---	---------------------------	-----------

Exemplul 2

Un salariat cu contract individual de muncă prezintă un certificat de concediu medical pentru carantină aferent perioadei 11-28 mai 2020.

Salariatul are un stagiul de cotizare de 1 lună, având un salariu brut de 5.200 lei/lună.

Pentru determinarea bazei de calcul se are în vedere salariul aferent lunii lucrate nefiind obligatorie existența unui stagiul minim de cotizare pentru concediul și indemnizația de carantină.

Baza de calcul = 5.200 lei

Indemnizația de carantină = 5.200 lei x 75% = 3.900 lei

✎ Înregistrarea în contabilitate a indemnizației de carantină suportată integral din FNUASS

4382 Alte creanțe sociale	=	423 Personal - ajutoare materiale datorate	3.900 lei
---------------------------	---	--	-----------

✎ Rețineri din indemnizație pentru carantină

CAS = 3.900 lei x 25% = 975 lei

Impozit = (3.900 lei – 975 lei) x 10% = 292,5 lei

423 Personal - ajutoare materiale datorate	=	%	<u>1.267,5 lei</u>
		4315 Contribuția de asigurări sociale	975 lei
		444 Impozitul pe venituri de natura salariilor	292,5 lei

✎ Plata indemnizației de carantină netă

423 Personal - ajutoare materiale datorate	=	5121 Conturi la bănci în lei	2.632,5 lei
--	---	------------------------------	-------------

✎ Recuperarea sumelor de la FNUASS

5121 Conturi la bănci în lei	=	4382 Alte creanțe sociale	3.900 lei
------------------------------	---	---------------------------	-----------

Bibliografie:

1. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/17.11.2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate* (M.O. nr. 1.074/29.11.2005), cu modificările și completările ulterioare
2. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/29.12.2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate* (M.O. nr. 963/30.12.2014), cu modificările și completările ulterioare
3. *Legea nr. 227/08.09.2015 privind Codul fiscal* (M.O. nr. 688/10.09.2015), cu modificările și completările ulterioare